

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ
ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ Γ΄ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

ΣΧΟΛΙΚΗ ΧΡΟΝΙΑ 2024-2025

Ευριπίδη *Ελένη*

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ

Γενικοί δείκτες επιτυχίας – Μαθησιακά αποτελέσματα¹

Μέσα από τη διδασκαλία της *Ελένης* του Ευριπίδη επιδιώκεται οι μαθητές/μαθήτριες να:

- A. Επεξεργάζονται το κείμενο σε σχέση με το κειμενικό όλον και το πλαίσιο παραγωγής του: αναγνωρίζουν το γραμματειακό είδος του δράματος και τα χαρακτηριστικά του, προσδιορίζουν την ταυτότητα του κειμένου.
- B. Επεξεργάζονται το κείμενο ως περιεχόμενο: εντοπίζουν και διερευνούν κειμενικά στοιχεία, εντοπίζουν αισθητικά και υφολογικά στοιχεία και αξιολογούν τον λειτουργικό τους ρόλο, κατανοούν τη συνοχή και συνεκτικότητα του κειμένου.
- Γ. Επεξεργάζονται το κείμενο ως μορφή: οργάνωση και δομή, λειτουργία ποιητικού λόγου, σημασιολογικές διαστάσεις σημαντικών νοηματικά λέξεων.
- Δ. Επεξεργάζονται το κείμενο ως χώρο συνάντησης αρχαίου και σύγχρονου κόσμου: προβληματίζονται και διαμορφώνουν την προσωπική τους άποψη για θέματα που τίγονται στην *Ελένη*, αναζητούν και αξιοποιούν πληροφορίες από άλλες επιστημονικές και θεματικές περιοχές για την προσέγγιση και κατανόηση του έργου, διαπιστώνουν τις επιδράσεις που άσκησε η *Ελένη* σε μεταγενέστερους δημιουργούς, εφαρμόζουν τεχνικές και αρχές πολυτροπικότητας και πολυγραμματισμού στην προσέγγιση του έργου.

Βασικές αρχές διδασκαλίας του μαθήματος

- 1. Εξέταση του κειμένου ενταγμένου στο **γραμματειακό του είδος** και στο **ιστορικοκοινωνικό του πλαίσιο**.
- 2. Γόνιμη ένταξη των στοιχείων της **εισαγωγής στη διδασκαλία του κειμένου**.
- 3. Συνεξέταση **μορφής και περιεχομένου**: συνεξετάζονται το «**τι**» (περιεχόμενο), «**πώς**» (στοιχεία τεχνικής, εκφραστικά μέσα) και «**γιατί**» (μηνύματα, αξίες, αντιλήψεις, αρχές) του κειμένου.
- 4. **Τεχνικές διδασκαλίας εκτενούς κειμένου** (όλον-μέρος-όλον, θεματική προσέγγιση και όχι κατά στίχον ερμηνεία, επικέντρωση στην κάλυψη των γενικών δεικτών επιτυχίας, συνδυασμός μαθητοκεντρικών μεθόδων: διερευνητική, ανακαλυπτική, συνεργατική, επίλυση προβλήματος, διαθεματικότητα κ.ά., δημιουργικές δραστηριότητες, πρόκληση ενδιαφέροντος, καλλιέργεια δεξιοτήτων, βιωματικότητα, επικαιροποίηση κ.λπ.).

¹ Βλ. *Αναλυτικό Πρόγραμμα Αρχαίων Ελληνικών – Δείκτες Επιτυχίας και Δείκτες Επάρκειας*.

5. **Ορθή, εκφραστική ανάγνωση** του κειμένου. Η αποτελεσματικότητά της ενισχύεται με **αναγνωστική οδηγία** προς τους/τις μαθητές/μαθήτριες, ώστε αφενός αυτοί/αυτές να μην παρακολουθούν παθητικά και αφετέρου να αναδειχθούν οι θεματικοί άξονες του κειμένου.
6. **Βιωματικότητα** και **επικαιροποίηση**, ώστε να αναδειχθεί και η χρηστικότητα του μαθήματος.
7. **Μελέτη** και **εφαρμογή του Αναλυτικού Προγράμματος**, **επιλογή** από τις **ενδεικτικές δραστηριότητες** που προτείνονται στους ΔΕ/ΔΕ.
8. **Τήρηση του προβλεπόμενου προγραμματισμού**, ώστε να καλυφθεί ορθά ολόκληρο το έργο.
9. **Αξιολόγηση**: βλ. σχετικές οδηγίες.
<https://archm.schools.ac.cy/index.php/el/yliko/axiologisi>

Διδακτικά εγχειρίδια

1. Δεσύπρης, Ν., Παπαγεωργάκης, Δ., Ράμμος, Χ., & Τσενέ, Κ. (χ.χ.). *Δραματική ποίηση, Ευριπίδη Ελένη, Γ' Γυμνασίου*. Αθήνα: Ινστιτούτο Τεχνολογίας Υπολογιστών και Εκδόσεων «Διόφαντος»
(https://sch.cy/sm/435/dramatiki_poiisi_evripidi_eleni_c-gym_vm.pdf)
2. *Από τον Όμηρο στην Αρχαϊκή Επική Ποίηση της Κύπρου και στην Ελένη του Ευριπίδη. Α', Β', Γ' Γυμνασίου. Επιλογή Σχετικών Κειμένων της Αρχαίας Κυπριακής Γραμματείας*. (2018). Λευκωσία: Π.Ι.Κ. - Υ.Α.Π.
(https://sch.cy/sm/435/archaia_kypriaki_grammateia.pdf)

Ευριπίδη Ελένη			
Ενδεικτικός Προγραμματισμός 2024-2025		Α΄ Τετράμηνο (2 διδακτικές περιόδους)	
Ενότητες	Στίχοι - Θέματα	ΔΕ/ΔΕ	δ.π.
Εισαγωγή	• Εισαγωγή (σελ. 5-7): <i>Αθήνα... 2500 περίπου χρόνια πριν</i>: το ιστορικό πλαίσιο, το πνευματικό κλίμα, η παραδοσιακή και η «καινή» Ελένη του Ευριπίδη, υπόθεση, τα πρόσωπα • Εισαγωγή στη δραματική ποίηση: προέλευση, είδη, προέλευση και ορισμός τραγωδίας, κατά ποσόν και κατά ποιόν μέρη, χαρακτηριστικά του αρχαίου θεάτρου • Περιληπτική αναδιήγηση <i>Κυπρίων Επών</i> (τεύχος <i>Από τον Όμηρο στην Αρχαϊκή Επική Ποίηση της Κύπρου και στην Ελένη του Ευριπίδη</i> – ΑΚυΓ, σελ.17-19)	Επιλογή από ενδεικτικές δραστηριότητες A1, A2	2 δ.π.
Πρόλογος	• 1^η σκηνή, στίχοι 1-82: - Αυτοπαρουσίαση Ελένης - στοιχεία σκηνογραφίας και ενδυματολογίας - «είναι» και «φαίνεσθαι»	Επιλογή από ενδεικτικές δραστηριότητες A1, B1, B2, B3, B4, Γ1, Γ2, Δ1, Δ4	2 δ.π.
	• 2^η σκηνή, στίχοι 83-191 - Διάλογος Ελένης-Τεύκρου - Αξιοποίηση παράλληλου κειμένου, σελ. 19 - Επιγράμματα από την Αρχαία Κυπριακή Γραμματεία (Τεύχος ΑΚυΓ, σελ. 26)	Επιλογή από ενδεικτικές δραστηριότητες B1, B2, Γ1, Δ1, Δ2, Δ4, Δ5	2 δ.π.
Πάροδος	• Στίχοι 192-288 - Διάλογος Ελένης-χορού - Αξιοποίηση παράλληλων κειμένων: «<i>Σύγχρονο μοιρολόγι</i>», Α. Passow, σελ.25, απόσπασμα από τον Όμηρο, <i>Οδύσσεια</i>, σελ.27, απόσπασμα από τις Τρωαδίτισσες, σελ.29, Μουσικό κομμάτι: «Ελένη». Ερμηνευτής: Β. Παπακωνσταντίνου, Στίχοι: Κ.Χ Μύρης, Μουσική: Γιάννης Ζουγανέλης	Επιλογή από ενδεικτικές δραστηριότητες A1, B1, B2, B3, Γ1, Δ1, Δ2, Δ4	2 δ.π.
	• Στίχοι 289-371 - Διάλογος Ελένης-χορού - Συμφορές και απόφαση Ελένης	Επιλογή από ενδεικτικές δραστηριότητες B1, B2, B3, B4, Γ1, Δ1, Δ4	2 δ.π.
	• Στίχοι 372- 436 - Διάλογος Ελένης-χορού - Θρήνος Ελένης (χαρακτηριστικά του χορού: σύσταση, ρόλος, θεατρικότητα) - Αξιοποίηση παράλληλου κειμένου: Απόσπασμα από την «Ελένη» Γ. Ρίτσου, σελ. 37	Επιλογή από ενδεικτικές δραστηριότητες B1, B2, B3, Γ1, Δ1, Δ2, Δ3, Δ4	2 δ.π.

Ευριπίδη Ελένη			
Ενδεικτικός Προγραμματισμός 2024-2025		Α΄ Τετράμηνο (2 διδακτικές περιόδους)	
Ενότητες	Στίχοι - Θέματα	ΔΕ/ΔΕ	δ.π.
Α΄ Επεισόδιο	1^η σκηνή, στίχοι 437- 494 - Είσοδος Μενελάου	Επιλογή από ενδεικτικές δραστηριότητες Α1, Β1, Β2, Β3, Γ1, Δ1, Δ3, Δ4, Δ6	2 δ.π.
	2^η σκηνή, στίχοι 495-541 - Μενέλαος και γερόντισσα	Επιλογή από ενδεικτικές δραστηριότητες Β1, Β2, Β3, Γ1, Δ1, Δ4	1 δ.π.
	3^η σκηνή, στίχοι 542-575 - Προβληματισμοί και αποφάσεις Μενελάου	Επιλογή από ενδεικτικές δραστηριότητες Β1, Β2, Β3, Γ1	1 δ.π.
Επιπάροδος Β΄ Επεισόδιο	- Επιπάροδος, 1^η σκηνή, στίχοι 576-658 - Συνάντηση Ελένης-Μενελάου - Αναγνώριση Μενελάου	Επιλογή από ενδεικτικές δραστηριότητες Α1, Β1, Β2, Β3, Γ1, Δ1, Δ4	2 δ.π.
	2^η σκηνή, στίχοι 659-840 - Αγγελιαφόρος και ανάληψη ειδώλου - Αναγνώριση Ελένης - Αναδρομή στο παρελθόν - Διάλογος Μενελάου-αγγελιαφόρου - Αξιοποίηση παράλληλου κειμένου: «Ελένη», Γ. Σεφέρη (απόσπασμα), σελ. 61	Επιλογή από ενδεικτικές δραστηριότητες Β1, Β2, Β3, Γ1, Δ1, Δ2, Δ3, Δ5	2 δ.π.
	3^η σκηνή, στίχοι 841-941 - Διάλογος Ελένης-Μενελάου, πρόβλημα σωτηρίας	Επιλογή από ενδεικτικές δραστηριότητες Β1, Β2, Β3, Γ1, Δ1, Δ3	2 δ.π.
	4^η σκηνή, στίχοι 942-1139 - Εμφάνιση της Θεονόης	Επιλογή από ενδεικτικές δραστηριότητες Β1, Β2, Β3, Β4, Γ1, Γ2, Δ1, Δ3, Δ4, Δ5	2 δ.π.
	5^η σκηνή, στίχοι 1140-1219 - Σχέδιο σωτηρίας - Προσευχή	Επιλογή από ενδεικτικές δραστηριότητες Β1, Β2, Β3, Γ1, Δ1, Δ3	2 δ.π.
Επανάληψη-Διαγώνισμα-Ανατροφοδότηση / Εργασίες			4 δ.π.
Σύνολο διδακτικών περιόδων Α΄ Τετραμήνου			30 δ.π.

Ευριπίδη <i>Ελένη</i>			
Ενδεικτικός Προγραμματισμός 2024-2025		Β΄ Τετράμηνο (1 διδακτική περίοδος)	
Ενότητες	Στίχοι - Θέματα	ΔΕ/ΔΕ	δ.π.
Α΄ στάσιμο και Γ΄ επεισόδιο	• Περιληπτική αναδιήγηση	Επιλογή από ενδεικτικές δραστηριότητες B3, Γ1	1 δ.π.
Β΄ στάσιμο	• Περιληπτική αναδιήγηση	Επιλογή από ενδεικτικές δραστηριότητες B3, Γ1	
Δ΄ επεισόδιο	• Στίχοι 1500-1592 - επισημάνση των δίσημων λόγων - αξιοποίηση «φαίνεσθαι» - «βάρβαροι» - τραγικό-κωμικό-ρομαντικό στοιχείο	Επιλογή από ενδεικτικές δραστηριότητες B1, B2, B3, Γ1, Γ3, Δ1, Δ4, Δ5	2 δ.π.
Γ΄ Στάσιμο	• Περιληπτική αναδιήγηση	Επιλογή από ενδεικτικές δραστηριότητες B3, Γ1	2 δ.π.
Έξοδος	• 1^η σκηνή, (α) στίχοι 1653-1713 - αγγελική ρήση - άφιξη συντρόφων Μενελάου	Επιλογή από ενδεικτικές δραστηριότητες B1, B2, B3, Γ1, Δ4	
	• 1^η σκηνή, (β) στίχοι 1714-1778 - η προσευχή και θυσία Μενελάου - η μάχη - η σωτηρία του αγγελιαφόρου	Επιλογή από ενδεικτικές δραστηριότητες B1, B2, B3, Γ1, Δ4, Δ5	
	• 2^η + 3^η σκηνή + Εξόδιο άσμα, στίχοι 1779-1870 - Αντίδραση Θεοκλύμενου - Εμφάνιση Διόσκουρων ως από μηχανής θεών, - Εξόδιο άσμα - Αξιοποίηση παράλληλου κειμένου και εικόνων: Οι Διόσκουροι Κάστωρ και Πολυδεύκης (Τεύχος ΑΚυΓ, σελ. 21)	Επιλογή από ενδεικτικές δραστηριότητες B1, B2, B3, Γ1, Δ1, Δ4, Δ5, Δ6	
Επανάληψη-Διαγώνισμα-Ανατροφοδότηση / Εργασίες			4 δ.π.
Ανακεφαλαιωτικές δραστηριότητες - Συνολική θεώρηση			2 δ.π.
Σύνολο διδακτικών περιόδων Β΄ Τετραμήνου			15 δ.π.
Σύνολο διδακτικών περιόδων έτους			45 δ.π.